

Esimehe veerg

Möödunud talvel tekitasid mesinike hulgas kestvat erutust ja jutuainet eelkõige arusid matvad hirmkõrged lumehanged. Võib ju mõista, et pikaks veninud külm ja lume-laamad sünnitasid mesinike hinges mure mesilaste elu ning tervise pärast. Aga teisalt kergitas mesinike hulgas tugevaid emotsioonilaineid ja rahutust jaanuarist jõusse astunud põllumajandusministri määrus mesilaste registri kohta. Paljude südames hakkas urgitsema kahtluseus, et kevadest hakkab riik mesinikke ahistama ja nende tegevus võetakse igapidi lausa luubi alla.

Talv taandus ja 1. mai seisuga sai nii lumeuputusele, talvekülmadele kui ka mesilaste registreerimisele mõtteline joon alla tõmmatud. Mesilasperede tulekuga kevadesse läbi pika talve läks nagu läks – mitte just kõige paremini. Kui võrrelda tavalise Eesti talvega, siis hukkus mõnevõrra rohkem peresid. Kuid lausa üldisest katastroofist rääkida polnud põhjust. Tõsi küll, mõnes üksikus mesilas mõõdus talv päris pahasti ja neile mesinikele oli see suur löök. Looduse vastu ei saa. Võib vaid tagantjärele tarkusega öelda, et mesiniku ettenägelik tarkus sügistoiemetuste korraldamisel oma mesilas oli olnud abiks ja õnne pidi ka omajagu olema.

Mesilaste registreerimisel oli 1. mai seatud tähtjaks, mil kõik mesilad ja mesilaspered maikuu alguse seisuga oleks pidanud kirjas olema. Paraku ei saanud mõnigi mesinik õigeaks ajaks PRIA-sse mineku hoogu üles. Tõsi, ka PRIA maakondlike büroode poolt ei läinud mesilaste registreerimine probleemideta – ju see oli neilegi uus ja senimängimata stsenaarium. Iga tahes tähtjaks sai kirja vähem kui tuhat mesilad ja 7700 mesilasperet.

Nüüdseks on juba tubli poolteist kuud möödunud. Ka kõige pikaldasematel on praeguseks olnud küllalt aega, et PRIA-s oma mesilaspered arvele anda. Paraku pole vahepeal registrisse kantud mesilaste ja mesilasperede arv kuigi palju suurenenud. Kas see ongi kogu Eesti mesindus? Iga tahes kaugelt vähem kui Statistikaameti

hinnang 24800, rääkimata EML hinnangust enam kui 50000 mesilasperet!

Nüüd on mõned põllumajandusministeeriumi ametnikud öelnud välja arvamuse, et just mesilaste registriandmete järgi hakkavad nad tulevikus hindama Eesti mesindussektorit ja mesinikke, seda ka mesinduse ja mesinike toetamise suhtes. Umbes nii, et kui mesilad pole registris, siis pole seda riigi jaoks ka olemas. See idee ähvardab rakenduda ka siis, kui jutt on näiteks karukahjude hüvitamisest või taimekaitsetööde tõttu tekkida võivate probleemide lahendamisest.

Ilmselt suur osa mesinikke ja nende mesilaspered pole praeguseks veel registrisse jõudnud. Miks siis ometi? Teatud hulk mesinikke, eriti eakamate väikemesinike hulgas, arvatavasti ei teagi midagi mesilaste registrist ega registreerimise nõudest. Aga kindlasti on üsna suur hulk selliseid üliettevaatlikke mesinikke, kes pelgavad registris oma mesilad avalikustada kartusest kellegi "karvase käe" ees. Kas kardetakse Maksuametit, Veterinaar- ja Toiduametit või veel mõnda kolmandat-neljandat ametkonda – mine tea. Väliselt on hirmu loogika justkui olemas – paned mesilad registrisse kirja ja varsti ongi ametnikud õue peal kontrollimas keelamas-käskimas ja võib-olla koguni maksustamas? Samas pole mai algusest möödunud poolteise kuu jooksul ühestki taolisest juhtumist kuulda olnud.

Hirmu tekitavad kuuldused, et registrisse kantud mesilates hakatakse kontrollima karmide meekäitlemise hügieeninõuete täitmist ja ülikeerukat paberimajandust. Tuttav panna, eks ole? Põõsa taga peidus olla ja tasakesi mett toota ning märkamatuks müüa näib paljudele turvalisem ja lihtsam. Samas küllap tegelikult iga mesinik hoiab niigi oma vurriruumis ja mee säilitamisel ning pakendamisel puhtust ja korda. Aga just eelkõige seda nõuavad mesinikult ka kardetud ametlikud meekäitlemise hügieenireeglid, ei palju enam. Tõsi küll, vajalike paberite pidamine on mõnelegi mesinikule uus, aga ka sellega annab harjuda. EML poolt koostatud juhendmaterjal meekäitlemise heade tavade ja vastava dokumentatsiooni kohta saab siin

mesinikele abiks olema. Pealegi on ministeerium ilmutanud valmisolekut, et koostöös EML-ga täpsustada ja võimalust mööda lihtsustada mesinikele mee tootmisel ja käitlemisel rakendatavaid nõudeid.

Tänapäeva elu nõuab meilt iga kandi pealt aina rohkem avatust ja koostöövalmidust. Samas kohtab kahjuks küllaga tigetsavat isetsemist ja sõnalabidaga lajatamist, olgu siis inimeste otsesuhetes või veebi-väitlustes. Iga tüli ja sapine suhe vaid raiskab meie eluenergiat, andmata midagi tagasi. Heasoovlikkus ja sõbralikkus aga annab elule rõõmsamat värvi. See käib ka mesinike kohta. Alaku see näiteks sõbralikkust suhtlemisest naabritega, kes võib-olla pisut pelgavad meie mesilasi. Mõnus naabrusuhte ja meepurk aitavad silda ehitada ja suhet seada. Või siis mõistev ja teineteise tegemisi arvestav koostöö põllu- ja aiapidajatega, kellel mõnikord lihtsalt tuleb teatud taimekaitsetöid teha, et mitte saaki kaotada. Tähtis on, et nad oskaksid ja sooviksid teha neid töid nõnda, et sellest meie mesilastele häda ei sünniks.

Mesinike head omavahelised suhted ja koostöö peaks olema meile isenesest mõistetav – oleme ju eelkõige tsunftikaas-lased ja ühise mesilaste jumala kummardajad. Mesinikele tuleb kindlasti kasuks ka mõistva ja heasoovliku koostöö üritamine ametnikega, kellega me oma mesilaste ja mesinduse kaudu kokku puutume. Ametnikud teevad oma tööd ja meie oma ning kummagi poole eesmärk pole teisele poolele kruvi keerata. Peaksime uskuma, et suhtlemises enamasti sõbralikkus sünnitab heatahtlikkust ja ka vastupidi. Aga samas ühe poole viha ja vaenulik suhtumine suunab teist sageli samaga vastama. Vanarahva ütlemisi tasub uskuda – mida külvad, seda lõikad. Millist sorti seemet Sinu arvates tasub külvata, et meelepärasemat saaki lõigata?

Head meesaaki soovides,

EML juhatuse esimees
Aleksander Kilk

Mesilaspere ja põhjamine suvi

Käesolevas artiklis anname mesilaspere bioloogia baasil ülevaate sellest, mis toimub mesilaspere suvel.

Kevad-suvisel perioodil on talvitunud mesilased välja vahetunud ja peres on kõik uued, kevadel koorunud mesilased. Nemad jõuavad toita 2–3 vakla. Samal ajal ongi mesilasema suurendanud oma munemist, mida intensiivistab nektari- ja õietolmukorje ning haudme eest hoolitsevate mesilaste suurem hulk ja elujõud. Mesilaspere on alanud kasvuperiood – noori mesilasi koorub rohkem kui vanu sureb.

Elujõuline mesilasema suurendab munemist (kuni 2000 munani ööpäevas) kuni peakorje – rikkaliku korje saabumiseni. Seega kuni peakorjeni on palju mesilasi seotud haudme üleskasvatamisega ja seejärel tõuseb esmatähtsaks nektari ja õietolmu tarru toomine ja ümbertöötamine ning haudme üleskasvatamine muutub teisejärguliseks.

Arusaama loomiseks, miks mesilaspere ei jõua üles ehitada küllaldaselt kärjepõhja või ei kogu suurt mee tagavara, on vajalik teada mesilasisendite arengu ja eluea pikkust ning vanuselist tööjaotust.

Mesilasisendite arengupäevad

Mesilasisend	Lahtine haue		Kaanetatud haue	Areng kokku
	Muna	Vagel	Nukk	
Mesilasema	3	5	8	16
Töomesilane	3	6	12	21
Lesk	3	7	14	24

Seega täna munetud haudmeväljast kooruvad töomesilased 21 päeva pärast ja korjele lähevad ca 35–40 päeva pärast.

Järgnevalt toome ülevaate töomesilaste vanuselisest tööjaotusest. See teadmine võimaldab meil haudme ja töomesilaste hulka jälgides suunata hooldamisvõtetega pere arengut, samal ajal silmas pidades väliskorje olemasolu.

Koorunud mesilaste tööde hulka kuuluvad tarusisesed ja taruvälised tööd.

Tööjaotus tuleneb mesilaste vanusest. Koorunud mesilaste esimeseks tööks on kärjekannude puhastamine. Kolmandal-neljandal päeval hakkab noor mesilane hauet toitma, saades seega amm-mesilaseks, mis kestab 12-nda elupäevani. Esiolgu toidab vanemaid (3–6 päevaseid) vaklu mee ja õietolmu seguga (kuumusega), andes selle vaglale otse suhu. Sel perioodil tarbib mesilane ka ise hästi palju õietolmu. Selles olevad valgud on vajalikud vaha- ja süljenäärmete arenemiseks. Seitsmendaks päe-

vaks on noorel töomesilasel süljenäärmed juba nii palju arenenud, et ta on võimeline eritama toitepiima (küülust). Toitepiimaga toidab ta nüüd nooremaid (1–3 päeva) vanuseid vaklu, asetades toitepiima kannu põhja nii, et vagel ujub sellel pinnal.

12 päeva vanusel mesilasel hakkab süljenäärmete aktiivsus langema ja näärmehõõre koostis muutub ning seda hakatakse kasutama vahaplaadikeste kokkusulatamisel kargede ehitamisel. Koorunud mesilaste hakkavad kõhuloogete all vahapeegli rakud kasvama, muutuvad põietaolisteks ja täituvad vedela vahaga. Peenikeste pooride kaudu imbub vedel vaha vahapeegli pinnale, kus ta õhuga kokku puutudes hangub õhukeseks plaadikeseks. Kevadel koorunud mesilastel on vaha eritus maksimaalne 12–18 päeva vanuselt. Kärje ehitajate hulgas on väga erineva vanusega mesilasi. Mesilased võivad üheaegselt olla nii amm-mesilased kui kärje ehitajad.

Mesilane on seotud tarusiseste töödega oma elu kolm esimest nädalat. Tehes lisaks eeltoodule veel järgmisi tarusisesi töid: kaitseb lennuava, hoiab pesas puhtust, tuulutab pesa, hoides vajalikku niiskus- ja soojustrežiimi. Võtab vastu tarru toodud nektarit, kannab seda kärjekannudesse laiali, eemaldab nektarist liigse vee ja lisab süljenäärme nõre, mille tulemusena valmib nektarist mesi.

Noored mesilased lendavad korjele 14–21 päeva vanuselt, seega normaalses peres on mesilased oma elu esimesed kolm nädalat seotud tarusiseste töödega ja järgmised 2–3 nädalat seotud taruväliste töödega tuues tarru vett, nektarit, õietolmu ja pungadelt palsamit, millest valmistatakse taruvaiku. Kui mesilaste juurdekasv peres on normaalne, siis lennumesilased enam tarusiseste töödega ei tegele.

Peameekorje ajal soodsa ilmastiku korral tõuseb tugevates peredes korjele suunduvate mesilaste hulk mitmekordseks – kuni 2/3 mesilastest. Tühjadesse kärjekannudesse paigutatakse nüüd nektar ja seega on ema munemine piiratud.

Nõrkades peredes korjele suunduvate mesilaste hulk ei suurene, kuna nad on seotud haudme toitmise ja hooldamisega. Pere küll areneb tugevamaks, kuid selleks ajaks kui on piisavalt lennumesilasi on väliskorje juba taandumas.

Peakorje ajal suureneb ka mesilaste töökoormus, mis põhjustab nende kiiret vananemist.

Mesilasemast ja mesilaste hulgast sõltub uute kargede ülesehitamine ja nektari

ning õietolmu tarru toomine. Meie põhjamaises suves on see aeg suhteliselt lühike: mai algusest kuni intensiivse korje (metsvaarikas, raps, põdrakanep) lõppemiseni augusti alguses, v.a kanarbiku korje, mis kestab harilikult augusti lõpuni.

Seega, kui küllusliku korje ajaks ei ole tarus piisavalt lennule minevaid mesilasi, jääb perel korje maksimaalselt kasutamata.

Kevad-suvisel perioodil toimub ka mesilaspere loomulik paljunemine – sülemlemise teel, mis tagab liigi säilimise.

Tarusmesilaste suure hulga puhul tekib olukord, kus neil pole võimalik töomesilaste jaoks eritavat toitepiima ja kargede ehitamiseks eritavat vahanaärme nõret ära kasutada. Selline olukord võimaldab mesilasperel valmistuda sülemlemiseks.

Mesilased vanuses 3–18 päeva söövad vähem õietolmu, mille tagajärjel väheneb toitepiima tootmine ja vaha eritus. Töomesilaste tarusisese töö intensiivsus ja ka lennutegevus väheneb ja nad ei kuluta ennast enam nii palju tarusiseste töödega. Sellega on pandud alus sülemlemisele.

Lesehaudme olemasolu peres on bioloogiliselt loomulik nähtus, millega on tagatud tervikliku pere printsip. Sülemlemisele viitab lesekanade intensiivne ehitamine ja suure hulga lesehaudme olemasolu. Kindel tunnus sülemlemisele, mesilaspere loomulikule paljunemisele on emakupu (sülemikupu) algmete ehitamine, mis ajaliselt on kaks nädalat hiljem kui intensiivne lesekasvatus. Lesehaue vajab oluliselt rohkem toitepiima ja mesilased saavad eespool kirjeldatud toitepiima ülejäägi ära kasutada. Emakupu algmetesse „sunnitakse“ töomesilaste poolt ema munema ja sellega on pandud alus sülemlemisele. Ema vaglad vajavad hästi palju toitepiima ja seega kasutatakse toitepiima ülejääki ära mesilaspere paljunemiseks.

Sülemikupust kooruv ema jääb koos osade mesilastega paigale olemasolevatele kargedele ja vana paarunud ema lendab nooremate mesilastega uude pesapaika. Tugeva sülemlemistungi korral võib välja lennata ka teine ja kolmas sülem uute noorte paarumata emadega.

Kui looduses on tugev korje, siis osa kärje ehitajaid suundub korjele, seejärel nektari hulk tarus suureneb ja amm-mesilased hakkavad nektarit ümber töötama ja see muudab peres meeolu ning sülemlemisvajadus soikub.

Sooja ja õiteküllast suve!

Marje ja Jaak Riis

EML juhatuse tegemistest

Tähelepanu all on olnud möödunud raske ning ohtliku talve mõju hindamine meie mesindusele. Alates märtsist on juhatuse initsiatiivil kogutud mesinikelt andmeid talvekadude ja mesilasperede hukkumise korral võimalike põhjuste kohta. Keskmiseks kadude määraks on kogutud andmete alusel 16 %, kuid üksikutes mesilates olid kaod kuni 80 %. Põhjuste hindamiseks propageeriti tarulangevate proovide kogumist, et hinnata mesilashaiguste leviku ulatust.

Kõigist Eesti maakondadest koguti enam kui 200 langetisproovi. Analüüs näitas tavalisest suuremat noseematoosi levikut, samuti suhteliselt kõrget varroatoosi nakkuse taset. Nii noseematoos kui ka varroatoos olid kindlasti üheks talvekadusid suurendavaks põhjuseks. Mõnes piirkonnas, näiteks Kagu-Eestis on täheldatud viirushaiguste mõju esiletõusu ning jätkuvat mõju kevad-suvel. Samas pole välistatud ka kollapsilaadsete

kompleksmõjude esinemine, mis võis häirida mesilasperede talvitumist ja kevadist arengut. Meie mesilaste tervise hindamine vajab täiendavaid uuringuid.

Seoses mesilate registrit täpsustava määrase rakendamisega on juhatuse tutvustanud ja propageerinud selle registri vajalikkust ja kasutatavust. Mõnigi asi mesilate registri osas vajab veel ministeeriumi poolset täpsustamist ja koostöös EML-ga ollakse seda valmis ette võtma. Samuti on koostöös ministeeriumiga püütud leida teid, et vähendada taimekaitsetööde võimalikke ohte mesilatele.

Ettevalmistamisel on suvine vabariiklik mesinduspäev Pärnumaal Uulus, mis peaks kujunema mesinikele nii kasulikuks kui meelepäraseks suvesündmuseks. Loengud ja arutelud toimuvad Uulus Tahkuranna valla südames, Kultuuri- ja Spordikeskuse saalis. Läbivaks päevateemaks on tarud, sel teemal ilmub ka Mesiniku Suve-Erileht. Tradistsioo-

niliselt on kohal inventari ja mesilasemade pakkujad. Täiendavalt mõtleme võimalustele, kuidas muuta mesinduspäev atraktiivsemaks ja huvipakkuvaks ka mittemesinikele. Mesindust ja mesiniku tegemisi mõnevõrra paremini mõistev kaaskodanik on ka targem ja huvitatum meeostja ning potentsiaalne meepropagandist.

Järgmise aasta veebruari alguses korraldab EML Tartus Skandinaavia ja Baltimaade mesindusteadlaste ja –nõukogu aastakonverentsi, kuhu saabub enam kui poolsada tippspetsialisti. Praegu arutatakse juhatuses kava, kuidas korraldada samal ajal Tartus ka Eesti mesinike talvepäev. Seal saaksid meie mesinikud kuulata välisesinejate loenguid ja värsked uudised maailma mesinduse esirinnast. Täpsem teave selle sündmuse kohta peaks küpseks saama ja ilmuma oktoobrikuu Mesinik-lehes.

Aleksander Kilk

Tähelepanekuid

Sülemlemiseks valmistuvad mesilaspered lülituvad praktiliselt 3–4 nädalaks tööst välja ja kui see periood langeb kokku peakorjele eelneva ajaga, siis nad ei kasuta seda sellisel määral kui mittesülemlevad pered. Seepärast peetakse sülemlemist majanduslikult kahjulikuks.

Kui mesilasi peetakse lamavtarudes

Lamavtarus lükatakse kõik haudmekärjed parempoolse sooja (päikesepoolse) seina äärde. Lennuava kohale mõne kärjega jäänud vaba ruum täidetakse tühjade kärgedega vaheldumisi kärjepõhja raamidega.

Mesilaspere hakkab usinasti kärgi ehutama ja neid emale munemiseks ette valmis-

tama. Seda pingsat tööd jätkub perele kuni peameekorje alguseni. Siis aga lülitub pere instinkt ümber toidutagavara kogumisele ja pere sülemlema enam ei hakka.

Need mesinikud, kes külastavad mesilat ainult nädalavahetustel ja leiavad, et peres on juba sülemiema kupud ja varsti on toimumas perehehtmine, võivad sülemi juba varem emaperest lahutada.

Kui aga märkate, et mesilased tööd ei tee, valmistub pere sülemlema, siis tuleb korjemesilased haudmest eraldada. Keskpäeval viiakse sülemlemismeeleolus perega taru eemale, selle asemele pannakse teine, tühjade või osaliselt mett sisaldavate

kärgedega taru. Siia tuuakse ka mesilasemaga kärge. Vanas peres hävitatakse kõik emakupud peale ühe, välimuse järgi kõige parema.

Kumbki pere ei saa sülemlema. Pärast noore ema paaritumist ja munema hakkamist võib mõlemad perepooled uuesti kokku panna. Muidugi tuleb seda teha juba peakorje alguses või selle ajal.

Samuti aitab sülemlemist ära hoida õigeaegne kunstperede moodustamine.

Lembit Sirge

Meilt küsiti

EML-i kontorisse helistas mesinik Lõuna-Eestist ja küsis: „Mida teha? Sülemid lendavad ära!“

Miks uued sülemid ei taha minna tühja tarusse, mis on värskete kuuseokstega seestpoolt üle pühitud? Mu naaber tegi ikka

nii ja temal maandusid sülemid selleks valmis pandud tarudesse. Võib-olla kasutas ta mingisugust sülemite peibutajat. Enam ei saa seda küsida, sest naabrit pole enam. Mesilased kipuvad ka tarust välja, võtavad ema kaasa ja lähevad. See ei ole ju

normaalne. Kas midagi on valesti? Varem ei ole ma midagi sellist kohanud.

Kas keegi oskab nõu anda? Mida olen valesti teinud või mida peaksin tegema?

Taimekaitsetööd ja mesindus

Mesinikel tekib sageli muresid, mille lahendamiseks vajatakse riiklike ametkondade koostööd ja abi. Sel põhjusel toimus 11. mail mesinik Eha Metsalliku algatusel mesindus-sektori esindajate kohtumine põllumajandus-minister Helir-Valdor Seederiga. Arutati talvekahjusid möödunud talvel, mesilate registri rakendumist, taimekaitsetööde riske mesindusele, tõuparandust mesinduses, mesinike koolitust ja mesindusfoorumi korraldamist. Protokoll arutelu kokkuvõtteks oli nähtaval ka põllumajandusministeeriumi veebilehel, samuti viidati sellele mesinduse veebilehel.

Ühe probleemina, mis suviti mesinikele küsimusi ja muret tekitab, arutati koos ministriga taimekaitsetööde käigus mesilastele põhjustatavaid ohte ja vastavaid meetmeid, kuidas neid ohte vältida või vähendada. Vastavalt otsustatule korraldati ministeeriumi taimetervise osakonna juhataja Tambet Sova eestvõttel 14. mail Olustveres taimekaitsetöödega seotud probleemide aruteluks ja lahendamiseks nn. väike ümarlaud põllumajandustootjate ja mesinike esindajate ning Põllumajandusametis taimekaitse osakonna peaspetsialistide osavõtul. Sealjuures mesinike esindasid Antu Rohkla, Jaanus Tull, Ardi Asten, Jaak Riis ja Aleksander Kilk.

Taimekaitsetööde reguleerimise lähtekohaks mesinike seisukohast on eelkõige põllumajandusministri 20. aprilli 2006 määruses nr. 50 "Nõuded taimekaitsevahendite kasutamisele" § 5 lõige 7 ja 8 esitatud järgmised nõuded:

- (7) *Kui isik on teavitanud taimekaitsevahendi kasutajat oma mesila olemasolust, teavitab taimekaitsevahendi kasutaja taimekaitsetööst vähemalt 48 tundi enne taimekaitsevahendiga pritsimise alustamist seda isikut, kelle mesipuud asuvad kuni kahe kilomeetri kaugusel põllust, kus taimekaitsevahendit kavatakse kasutada.*
- (8) *Taimekaitsevahendiga on keelatud pritsida ala, millel on õitsvaid taimi, välja arvatud juhul kui taimekaitsevahendi pakendi märgistusel on märged, et taimekaitsevahendit võib kasutada taimede õitsemise ja mesilaste lendluse ajal.*

Mesiniku seisukohast on peamise tähtsusega lõikes 8 toodud nõue, mille täieliku täitmise korral taimekaitsetööde käigus on oht mesilaste minimaalne. See välistab näiteks õitsva rapsipõllu pritsimise putukamürkidega hiilamardika tõrjeks. Omaette teema on justkui lubatav umbrohutõrje tege-

mine kõrgete õitsvate umbrohtudega aladel, kus ka mesilased korjel käivad. Põllumeeste väitel, kes sellisel ülekasvanud õitsval rohväljal umbrohutõrjet teevad, pole nende preparaadid mesilastele ohtlikud. Kui aga pritsimine tabab õitel olevaid mesilasi, eks nad siis ikka keemiarünnakus hukuvad. Rääkimata riskist, et pritsimise järel võiksid mesilased õitelt koguda kemikaalisaldusega nektarit ja sellest hiljem tarus mett valmistada. Samas kui aga pritsitakse kartuli-põldu lehemädaniku tõrjeks või teravilja-põldu kõrretugevdajaga, siis ei mõjuta ega ohusta see tõepoolest mesilasi ning selliseid taimekaitsetöid ei peaks mesinik kartma.

Eelnevast järeldub, et ega polegi väga tähtis, et 8. lõike nõudeid täitev taimekaitsevahendi kasutaja teavitaks oma nõuetekohast taimekaitsetöödest mesinikke 2 km raadiuses. Ja ega ju teavitatud mesinik saa oma mesilasi pikaks ajaks tarudesse sulgeda või koguni kuhugi kaugemale ohutusse piirkonda transportida. Samas põllumehe ja mesiniku heanaaberlike suhete seisukohast oleks küll tore ja tarvilik, kui omavahel sellist infot vahetatakse ja kui põllumees oma taimekaitsetööde plaanist naabermesinikule teada annab. Siis on ka mesinikul asi selgem ja murelikke küsimusi vähem, kui ta näeb naaberpõldurit pritsiga põllul toimetamas.

Olustvere nõupidamise peateemaks oligi põllumeestele ja mesinikele taimekaitsetöödega seoses soovitude ja tegevusjuhiste koostamine. Seda just sihiga, et mõlemad osapooled oma eesmärgi üritades ka koostöös teineteise huve ja vajadusi arvestaks. Nii sündisidki taimekaitsevahendi kasutaja ja mesinike vahelise vastastikuse teavitamise ja koostöö heade tavade reeglid ehk soovituslikud 10 käsku mõlemale osapooltele, mille tekst on järgnevalt ära toodud.

Ela ise ja lase teistel elada. Ära pritsi õitsvaid taimi mesilastele ohtliku taimekaitsevahendiga. Probleemide vältimine algab põllumajandustootja ja mesiniku vahelisest heast läbisaamisest

Kümme käsku taimekaitsevahendi kasutajale

1. Tutvu mesilate registriga ja tee kindlaks, millised mesilad jäävad Sinu põldudest, mida sa plaanid taimekaitsevahendiga töödelda, 2 km raadiusesse.
2. Otsi kontakti mesila omanikuga ja lepi temaga kokku taimekaitsevahendi kasu-

tamisest teavitamise viis kas telefoni teel, suuliselt või muul viisil.

3. Võta varuteavitamise kontaktandmed juhuks, kui kokkulepitud andmete alusel teavitamine mingil põhjusel ei toimi.
4. Teavita mesinikku mesilastele atraktiivsemate põllukultuuride (raps jm) põldude kavandatud asukohtadest ja neil kasutatavast taimekaitsevahendist (eriti insektitsiidist).
5. Lepi kokku käitumine juhuks, kui kokkulepitud ajal ei ole kas vihma tõttu või muul põhjusel võimalik töid teha ja need nihkuvad edasi.
6. Püüa kavandada oma tööd taimekaitsevahendiga õhtusele või varahommikusele ajale enne või pärast mesilaste aktiivset lendlust.
7. Teavita oma taimekaitsetöö tegijat (traktoristi või teenuse osutajat) teadaolevatest mesilasperede asukohtadest ja selgita talle võimalikke tagajärgi vale käitumise korral.
8. Teavita mesinikku võimalikult täpselt oma kavandatava taimekaitsetöö tegemise ajast.
9. Kontrolli, kas sinu taimekaitseinspektori, kelle haldusalas sinu põllud asuvad, telefoni number ühtib mesinikule teada oleva taimekaitseinspektori telefoni numbriga.
10. Alusta õhtul pritsimist mesilast kaugemast küljest ja hommikul mesilapoolsest küljest.

Kümme käsku mesinikule

1. Püüa saada teada nende põldude valdajad, kelle põllud jäävad Sinu mesilaste korjealasse, ning otsi põldude valdajatega kontakti ja lepi nendega kokku taimekaitsetöödest teavitamise viis.
2. Võta kindlasti ka andmed põldude valdajaga kiire kontakti saamiseks.
3. Teavita põldude valdajat oma mesilasperede võimalikest asukohtadest taimekaitsevahendi tõenäolise kasutamise ajal.
4. Anna varukontaktandmed juhuks, kui tavaline teavitamine mingil põhjusel ei toimi.
5. Täpsusta selle taimekaitseinspektori telefoni number, kelle haldusalas sa asud.
6. Püüa olla kohal, kui toimuvad taimekaitsetööd atraktiivsetel põllukultuuridel mesilastele ohtliku taimekaitsevahendiga sinu mesilaste korjealal.
7. Võimaluse ja vajaduse korral keera lamavtaru taimekaitsetööde ajaks 180 kraadi mitte kauemaks kui üheks ööpäevaks.

8. Taimekaitsevahendi kasutamise nõuete rikkumise kahtluse korral püüa saada kontakti tööde tegijaga ja ürita välja selgitada tööde ohtlikkus, vajaduse korral teavitada sellest põldude valdajat ja saavuta kokkulepe tööde peatamiseks.
9. Kui kokkulepet ei saavutata, teata Põllumajandusameti maakonna taimekaitse inspektorile arvatavast taimekaitsevahendi kasutamise nõuete rikkumisest.
10. Ladusa koostöö korral premeeri põllumajandustootjat purgi meega.

Loodame EML poolt, et selline vastastikut usaldust suurendav koostöö põldurite ja mesinike vahel tööpoolest süveneb. Sellest võivad mõlemad osapooled ja kaotajaid ei olegi. Kui aga mesinikul võiks tekkida taimekaitsetööde ohtude korral vajadus nõu küsida või muret kurta, siis peaks ta pöörduma Põllumajandusameti PMA (asub Sakus) taimekaitsega tegelevate spetsialistide poole või otse maakonna taimekaitsega tegeleva inspektori poole.

Täiendavat taimekaitse alast teavet ja kontakti võimalusi leiab PMA kodulehelt

www.pma.agri.ee või saate PMA taimekaitseosakonnast näiteks peaspetsialist Olga Pähnpuult tel. 67 12 615. Eelkõige aga soovime teid head koostööd ja otsekonnaktakte põlduritega, et omavahelises suhtlemises saaks asjad selgeks arutatud. Nii sünnib ka mesinikel vähem põhjusega või põhjuseta hirme „pitsimeeste“ tegevuse pärast. Ja nii on mesinikel vähem vajadusi inspektori kutsumiseks, kelle laialdane töökoormus on PMA hinnangul niigi väga suur.

Kokkuvõtte koostas Aleksander Kilk

Kokkuvõte kevadisest tarulangetise seirest

Arvi Raiel valmis kokkuvõtte kevadisest tarulangetise seirest. 1. märtsist 15. maini koguti 207 tarulangetise proovi. Neid oli igast maakonnast (68-st vallast ja linnast). Neid 81-st mesilast saadud proove uuriti Veterinaar- ja Toidulaboratooriumi Tallinna osakonnas. Kõige aktiivsemalt osalesid seires Harjumaa (58 proovi) ja kõige tagasihoidlikumalt Valga- ja Võrumaa mesinikud (kummastki 1).

Akarapidoosi ei leitud üldse.

Nosematoosi ehk kevadise kõhulahtisuse põhjustajat *Nosema Apis*'ele osutusid positiivseks 111 proovi, neist 15-l tuvastati väga tugev, 21-l tugev ja 75-l nõrk nakkus.

Varroatoosi tekitajat *Varroa destructor*'it leiti 154 proovis, nendest 22-s väga suurel hulgal, 31-s suurel ja 101-s proovis vähesel

määral varroalesti. Uuring näitab, et viimastel aastatel on mesilaste nosematoosi haigestumine sagenenud. Varroatoosi tase pole langenud.

Mesilasperede hukkumine 2009/2010.a talvel, arvestades uuringuks toodud andmeid, oli 18,6 %, mis võrreldes 2008/2009. aastaga oli 3,5 korda suurem. Põhiliseks mesilasperede hukkumise põhjusteks oli nimetatud nälg või talvesööda vähesus.

Võib väita, et 2009/2010 talv osutus talvitumise ilmastiku tingimuste ja mesilaste haiguste esinemise suhtes raskeks. Samuti kirjutati juba sügisel hukkunud mesilasperedest. Mitmes mesilas hülgasid mesilased tarud juba enne talvitusperioodi algust hoolimata piisavast talvevarust. Seda, et

mesinikud on väga tõsiselt võtnud varroalesta tõrjet, näitavad kaaskirjades kirjeldatud täpsed raviskeemid ja tõrjemeetmete mitmekesisus.

Kokkuvõttes tõdeb A. Raiel, et tänu mesinike aktiivsele kaastööle tarulangetise proovide kogumisel (seda aitas kindlasti kaasa ka Eesti Mesinike Liidu poolt jagatud uus varroatoosi tõrjevahend Beevital Hivclean) suutsime saada parema ülevaate mesilasperedes levivatest parasitaarhaigustest, mis etendavad väga olulist osa mesilasperede tervise seisukohalt. Tihti on varroatoosi ja nosematoosi puhkemine või aktiveerumine teiste haiguste algatajaks (näiteks seni ravimatu viirushaigused).

Õppepäev Habajas

tegema, et pere kasvaks suureks ja heaks meetoojaks ega hakkaks sülelema.



Serka on süsteemne mees – kus mett, seal vaha. Tema vahatööstus alles kogub tuure. Serka arvates rikuivad mõned mesinikud oma vaha just oskamatu sulatamisega. Keskmisel fotol näitab ta meile kui paks kiht prahti on näiliselt puhtast vahast välja setinud 3-päevase selitamiseks.

Kärjepõhjade tegemiseks on küll lihtsad, kuid ülitäpset ja reguleerimisel mitmekülg-

seid teadmisi nõudvad masinad, sest korralik kärjepõhi valmib vaid siis, kui suudetakse hoida püsivalt vajalikku soojusrežiimi.

Juttu oleks jätkunud kauemaks, peremehe lahel loal kasvõi hommikuni. Lootu-



ses, et kui külalislahkust ei kuritarvita, tohime ehk kunagi veel tulla kuulama põnevaid lugusid mesilaste ja vahamasinate maailmast. Tagasisõidul jätkus positiivset elevust koduni välja.

Uku Pihlak



8-ndal juunil võõrustas Haabja küla mees Sergei Kozlov – „Serka“ (mesinik, teadlane, tõeline entusiast) Tallinna mesinikke. Avatud inimese ja sõnaosava suhtlejana viis ta meid hetkega oma mesilaste võlumaailma.

Mida paremini ja põhjalikumalt keegi oma ala valdab, seda arusaadavamalt suudab ta oma teadmisi igapäev edasi anda. Serka „tegi puust ette“ (esimesel pildil) ja kirjeldas väga ilmekalt, mida mesinik kevadeti peaks



Looduse lähedus on minu jaoks olnud oluline ajast, mil enast mäletama hakkas. Austus looduse ja elu vastu imbus minusse kuidagi

märkamatu, lapsepõlves maal vanaema juures olles. Pärast keskkooli lõpetamist tekkis minus mingi rahutus ning mõistmine, et vajan oma ellu tegevust, mis oleks kooskõlas loodusega.

Aastaid tagasi, kui läksin ajalehe kuulutuse peale Harku-Järvele mesinduspäevale, kohtusin esimest korda Mai Endlaga. Tema käest sain oma esimesed teadmised meemesilaste kohta. Mäletan sedagi, et meil õnnestus vihmasel ilmale vaatamata ka tarusse vaadata, kust Mai võttis välja mesilastega raami ning küsis, kas ma oskan sellelt raamilt mesilasema leida. Teadmata, milline mesilasema võiks välja näha, osutasin mesilasele, kes tähelepanelikul vaatlemisel teistest erines. See oligi mesilasema.

Harku-Järvel veedetud päeva järel otsustasin mesindust õppida. Tollel ajal, aastatel 1991 – 1995, oli selleks võimaluseks veel Olustvere Kõrgem Põllumajanduskool, kust sain keskerihariduse mesinduses. Eriala õpetajateks olid oma ala parimad, Jaak ja Marje Riis. Oma esimesel mesindusprakti-

kal, 1992.a suvel, sain ka tõelised „tuleristised“, mil Suure-Jaani kandis mesilasmürki kogusime.

Juba kooli ajal sai mulle selgeks, et mesilaste pidamine pelgalt mee tootmise eesmärgil ei ole minu jaoks piisav. Mul tekkis huvi mesilasemate kasvatuse vastu ning otsustasin järgmise, 1993 aasta, praktika koha ise leida. Minu jaoks oli ainus võimalus Harku-Järve Mesilasemate kasvatuse katsepunkti mesila. Olen Mai Endlale väga tänulik, et ta otsustas mind praktikale võtta.

Edasine mesindamine viis mind Taani, kus esmalt õppisin kuus kuud taani keelt ja mesindust Snoghøj Nordisk Folkehøjskole-s, millele järgnes kuus kuud mesindus- ja emakasvatusepraktikat Glumsø-s, Niels Bak Pedersen juhendamisel. Nielsi juurde sain tänu Aimar Laugele, kellega oleme alates Olustvere päevadest head sõbrad olnud ja kes ise Taanis aasta enne mind kogemusi omandas.

Olustvere Kõrgema Põllumajanduskooli lõpetasin aastal 1995, viimase selles koolis diplomeeritud mesinikuna. Mesindus on mul-



le siiani olnud rohkem hobiks, mil olen puhkuste ajast nii Eestis Mai Endla, Aimar Lauge kui ka Taanis Niels Bak Pedersen mesilates abiks käinud.

Juba pikemat aega on minus idanenud ja küpsenud soov luua endale oma mesila. Küpsenud soov tõigi mind tänava talvel aktiivselt kaasa mõtlema mesindamise võimaluste üle Eestis.

Tänava kevad-talvel osalesin „Mee tootmise ja turustamise arendamise Eesti riikliku programmi 2010 – 2013“ väljatöötamise töörühmas, kus kerkis mitu korda üles küsimus, kes võiks olla programmijuht. Arvestades teiste võimalike kandidaatide liiga suurt töökoormust põhitookohal, tehti ettepanek minule, millega ma nõustusin.

Käesoleva aasta kevad-suvel sai taas võimalikuks Taanis mesindamise ja emakasvatusega tegeleda. Lisaks osalesin kursuse „Meemesilaste tõuaretusest Taanis“ organiseerimisel. Eesti tõuaretuse juhtivatest mesinikest käisid Taanis toimival kursusel Aimar Lauge, Jaanus Tull ja Priit Pihlik. Samuti aitan korraldada juulis toimuvat taani mesinike reisi Eestisse.

Kokkuvõtteks sooviksin südamest tänada kõiki inimesi, kes mind on mesindusega tegelemisel aidanud ja toetanud ning loodan, et see vastastikune koostöö ja usaldus toimib ka edaspidi.

Aivar Raudmets

Olen mõelnud, nemad teinud ja tegutsenud

vt. ka Mesinik nr.58 „Olen mõelnud“

Kui lehe trükkiminekuuni olid jäänud mõned tunnid, sain Marje Riisilt ja kolmelt Kutseliste Mesinike Ühingu liikmelt (Jaanus Tull, Aimar Lauge, Aivar Raudmets) e-mailitsi kirjutise, mis algas nii...

"Oleme tegutsenud

Käesoleva artikliga me ei hakka leheruumi kulutama Uku Pihlaku (Eesti Mesinike Liidu juhatuse liige) poolt eelmises lehenumbris esitatud ebatäpsuste ümberlõkkamiseks ja faktivigade parandamiseks. Me elame demokraatlikus riigi ja igal ühel on õigus oma arvamust avaldada ja kasutada selleks endale sobivaid väljendamise viise ning meediaväljaandeid".

Edasine kujutas endast kahjuks vaid kiidulaulu iseendale ja oma töödele-tegemistele.

Kuna meie ajaleht pole seni reklaamtekste avaldanud, peaksime juhatuses arutama, kas hakkame edaspidi selliseid iseendale tunnustust jagavaid kirjutisi avaldama, või tellime vajadusel arvamust loo siiski erapooletult autorilt.

Demokraatiast natuke ka siitpoolt vaadatud: Tahaksin autoritele meelde tuletada, et Aleksander Kilk on Mesinike Liidu juhatuse esimeheks valituna kohustunud esindama ja kaitsma kõigi liikmete huvisid ja valijad pole andnud talle volitusi ühe huvigrupi korralduste ja ettekirjutuste täitmiseks. Küll aga on

ettepanekud ja laiemat liikmeskonda kõnetavate teemade üle arutamine alati teretulnud.

PS

Kasvava huviga ootan siiski vastust oma kirjale. Olen tänulik faktivigade ja ebatäpsuste avastamise eest, loodan neist järgmises numbris lugeda, sest VASTAMISEKS on leheruum jätkuvalt reserveeritud.

Teeksin ettepaneku see MESINIK-ule saadetud tegevuste loetelu avaldada veebilehel www.mesindus.ee. Vanemad liidu liikmed saaksid siis kasvõi ajaviiteks kokku lugeda, kui-mitut EMLi algatust, töös olevat või juba lõpetatud projekti mullu suvel asutatud Kutseliste Mesinike Ühingu oma värskete ideedena esitleb.

Uku Pihlak

Mai Endla 70

Maiga sain tuttavaks aastate eest, kui olin oma esimese mesilasperega kuidagi uude kevadesse jõudnud ja läksin Harku-Järvele uue pere tegemiseks tõuema ostma. Minu paarumata ema andmine läks aia taha nagu esimene vasikas ikka, sest kattepuuri alt vabanenud, tõusis ta õhku, juba tibutas ja



olingi tast ilma. Kui paari päeva pärast uuesti Mai juurde oma häda kurtma ja abi saama läksin, siis ta lihtsalt kinkis algajale jobule uue ema. Hiljem selgus, et lendu lustinud noor ema oli vanasse peresse läinud ja seal troonile asunud.

Mai rääkis, et juba tema vanaisa pidas 4 – 5-s tarus mesilasi. Tollastes tarudes oli

enamasti vaid 12 raami. Ka Mai isa oli suur mesindushuviline ja -edendaja. Ta oli üks Rakvere Metsamajandi mesilate rajajatest.

Mai ise lõpetas 1963.a EPA agronoomi diplomiga. Siis mesinduse eriala ei õpetatud, ainult ühe semestriga võeti läbi kõik mesindusega seonduv.

Üks huvitav seik üliõpilaspõlvest: Ants Pahla Kurvitsa Aiandussovhoosist kutsus üliõpilasi oma mesilat vaatama. Mai sõbrannaga otsustasid ka minna. Jõudnud kokkulepitud ajal värava taha, polnud sõbrannat ega kutsujatki. Sõbranna oli kartma löönud aga A. Pahla polnud lootnudki, et keegi tuleb. Nii ootas Mai kivi otsas istudes kolm tundi enne kui kutsuja saabus. Aga ootamine tasus ära. Mai tegi otsuse ja valis elukutse. Ants Pahla oli olnud kui ristiisa. Et Mai mesilasi ei kartnud ja huvi nende vastu kasvas, siis võeti ta juba õpingute ajal mesilasse appi ja praktikale.

1965.a avanes võimalus minna mesindusalaseid õpinguid jätkama Venemaale, Rõbnoje Mesindusinstituuti. Täienduskoolituse liiduvabariikide kõrgharidusega agronoomidele lõpetas Mai Endla pooleteist aastaga. Kodumaale naasnud, sai ta tööle äsja moodustatud Harku-Järve mesinduse katsepunkti, kus töötas 1967.a märtsist kuni selle

asutuse lõpetamiseni 1999.a. Täna seni, nüüd juba pensionipõlve nautides, on ta kogu aeg kasvatanud emasid.

Kui hakata kokku arvama, palju neid võiks olla, saame uskumatu arvu – 15 kuni 20 tuhat mesilasema. Kogu aeg on ta kasvatanud puhtatõulisi kraini emasid. Puhtatõulisi singeri emasid tuuakse regulaarselt Austriast. Praegu tuuakse uued emad otse, vanasti käis kõik Moskva kaudu.

Tööpuuduse üle kurta ei saa. Emasid käiakse väga tihti küsimas. Ainuüksi telefonikõnesid tuleb päevas poolesaja ringis, aga sügiseti kipub emasid ülegi jääma. Mai arvab, et konkurents on üsna kõva, aga konkurente ta ei kardata, saab nendega hoopis väga hästi läbi.

Kogu elu on Mai emasid kasvatanud. Tema rikkalikele kogemustele ja teadmistele on järelkasv olemas. Tütar Kadri on olnud kogu aeg abiks ja valmis jätkama ema tööd. Lapselapsedki, kuigi alles väikesed, on juba mesilastega tutvust teinud.

Palju rõõmu mesilastest, päikest ja kaunist suve!

Juhatuse nimel Uku Pihlak

* * *

Õnnitleme

tublisid mesinikke! Soovime lehe- ja jaanikuu sünnipäevalastele tervist, jõudu ja meerikast suveaega

Karl Eestalu	97	13.märts	Mai Endla	70	5.mai
Armalt-Eeliks Reinsalu	87	31.mai	Ants Kuiva	70	10.mai
Linda-Koidula Põim	86	1.juuni	Jaan Sipelgas	70	20.mai
Õie Djakonova	85	1.mai	Luule Toomingas	70	20.juuni
Vambola Reimets	84	16.mai	Juhan Sepa	65	31.mai
Volli Jänes	81	19.juuni	Tõnu Poola	60	11.mai
Edgar Puidet	80	3.mai	Uuno Kruuse	60	17.mai
Helmut Miller	79	1.mai	Regina Sinijärv	60	24.mai
Valter Jööts	79	16.mai	Vahur Talimaa	55	3.mai
Ilmar Tunnel	79	30.mai	Sirje Mölder	55	27.mai
Alfred Park	78	14.juuni	Leonella Sootaga	55	30.juuni
Linda Mendel	77	10.mai	Eve Prost	50	10.mai
Heino Kostabi	77	19.mai	Hando Niinep	50	17.mai

TEATED

Vabariiklik mesinike suvepäev

31. juulil 2010.a. k10 Pärnumaal Uulu Kultuuri- ja Spordikeskuses.

Kavas loengud, ettekanded, arutelud.

Läbivaks teemaks on mesilastarud.

Arutlusel ka mesilashaigused, nende seire ning tõrje Soomes ja meil, mesilate register, taimekaitsetööde riskid, nende vähendamine, seadusandlus, tõuparandus mesinduses jt.

Esinevad: Lassi Kaukko Soomest,

Antu Rohtla, Arvi Raie, Aado Oherd,

Aare Jõumees, Aleksander Kilk jt.

Täpsem loengute ja ettekannete kava on koostamisel. Kohapeal

mesindusinventari näitus-müük.

Saadaval mesilasemad. Pärastlõunal

võimalus külastada mesilaid. Osavõtt on

tasuta, aga supi eest tuleb maksta.

Lõunasöögi ettetellimiseks on vajalik

eelregistreerimine kas EML kontori

aadressil või tel. 63 764 93 (teisipäeviti

ja reedeti k10 – 16), e-posti teel

eml.office@mesi.ee või veebilehe

www.mesindus.ee kaudu

Piirkondlike mesinduspäevade ja –õppuste kava juulis ja augustis

Harju Mesinike Selts

Õppe- ja teabeõhtud k 17 Marja 4d.

28.juuli. Perede ettevalmistamine

talveperioodiks

Lektor Lembit Sirge

25.august. Mesilasperede haigused ja

ravi, sealhulgas varroatoosiravi

Lektor Arvi Raie

Põlvamaa Mesinike Selts

Mesindusõppus Räpina Aianduskoolis

ja/või mesilas k 12.

19.august Suve lõpp ja sügis mesilas,

hooajatööd. Ettevalmistustööd talveks

Lektor Antu Rohtla

Karksi-Nuia Mesinike Selts

Praktiline õppepäev Polli-Järve mesilas

14.august, k 10. Perede pesaruumi

koondamine ja talvipesa moodustamine,

lisanõõtmine, varroatoosi ravi, kerged

sorteerimine ja hoiustamine, prakeeritud

kärgede sulatamisest

Korraldab ja viib läbi Antu Rohtla

Läänemaa Mesinike Selts

Praktiline õppus mesilas (koht selgitata)

take juulis)

14.august, k 10. Mesilasperede koonda-

mine ja talvipesade moodustamine, pere-

de lisanõõtmine, varroatoosiravi, kerged

sorteerimine ja hoiustamine.

Korraldab Mati Haabel

Hiiumaa Mesinike Selts

Praktiline õppe ja teabepäev mesilas

(koht ja kellaaeg selgub juulis)

8.august, k 10. Aktuaalset mesilashai-

guste seires ja tõrjes, haiguste ravi, pere-

de koondamine ja lisanõõtmine

Korraldab Uku Pihlak

Ida-Virumaa Mesinike Selts MUMMU

Praktiline õppus mesilas augusti alguses

Perede koondamine, talvevarude hinda-

mine, lisanõõtmine, varroatoosi ravi.

Täpne aeg ja koht selgub juulis.

Info: Mummu seltsi esimees

Heiki Roots t. 55633317

Otepää Mesinike Selts

Piirkondlik õppe- ja teabepäev Puka

vallas Ants Tiirmaa mesilas k 10

3.juuli. Mesilaste tõuparandus ja ema-

kasvatus. Mesindustehnoloogia erinevaid

lahendusi, sh võrdlevalt lamavtarudes ja

corpustarudes. Mesindusinventar.

Esinevad Mai Endla, Rein Männiste,

Ants Tiirmaa.

Tallinna Mesinike Ühistu

Praktiline õppepäev Mai Endla mesilas Hüürus

10.august. Perede koondamine, talve-

pesade moodustamine, lisanõõtmine,

varroatoosi ravi.

Info Uku Pihlak, 5052736

Lektor: Mai Endla

Tartu Aiandus- ja Mesindusselts

Õppe- ja teabeõhtu Soola tän. 1a k 17.

12.juuli. Suve lõpu ja sügistööd mesi-

las, lisanõõtmine, varroatoosiravi

Lektor: Jaanus Tull

Põltsamaa Mesinike Selts

Õppepäev Põltsamaa Kultuurikeskuses

14.august, k 10. Suve lõpus tööd

mesilas, mesilasperede koondamine ja

lisanõõtmine, varroatoosiravi

Korraldab Ain Seeder

Elva Mesinike Selts.

14.august, k 10. Pargi tän. 34 Elvas

Varroatoosi ja teiste mesilashaiguste

diagnostika, ravi ja vältimine.

Lektor Aado Oherd

Hilissuvised tööd mesilas, täiendussõöt-

mine, pesade koondamine, varguse

vältimine.

Lektor Tõnu Hiemäe

Algajate mesinike mesinduskursuse

5 õppusest koosneva sarja 3. õppepäev

Põhja-Viljandimaal Suure-Jaani vallas

Ülde külas Põllussaare talus k 10.

7.august. Meevõtmine, vurritamine ja

käitlemine. Mesilasperede koondamine.

Täiendussõõtmine. Vurritatud kärgede sor-

teerimine ja hoiustamine. Varroatoosi

seire ja ravi.

Lektorid Jaak ja Marje Riis

Järgmine EML ajaleht "Mesinik" nr. 4 (60) ilmub augustis 2010.

Kaastööd, teated ja reklaam saata aadressil: J.Vilmsi 53 G, 10147 Tallinn (EML) või e-postiga: kilk@cc.ttu.ee või uku.pihlak.002@mail.ee,

EML kontakttelefon: 52-93589 (A. Kilk) või EML kontor (J.Vilmsi 53 G, 10147 Tallinn)

teisipäeviti ja reedeti kell 10 – 16 tel. 63 764 93. Mesindusalane teave ka Internetis: www.mesindus.ee

Eesti mesindust arendatakse käesoleval ajal Eesti Mesindusprogrammi

"Mee tootmise ja turustamise arendamise Eesti riiklik programm 01.09.2007 – 31.08.2010" tegevuste kaudu

Mesindusprogrammi eesmärkideks on: mesinike ja mesindusseltside abistamine ja toetamine mesinduspäevade ja –õppuste korraldamisel ning kohaliku mesindusel edendamisel; teabelevi arendamine ja mesinike erialane parem teavitamine; mesinduse efektiivsete tehnoloogiliste lahenduste arendamine, tutvustamine ja propageerimine; toote- ja turuarenduse tegevuste suunamine ja toetamine; varroatoosi ja teiste mesilashaiguste tõhusate tõrjemeetodite ja –võtete propageerimine ning mesinike nõustamine mesilashaiguste tõrjel; mee kvaliteedi seireuringute korraldamine ja mesinike teavitamine ning nõustamine küsimustes, kuidas mee tootmise ja käitlemise protsessis mee kvaliteeti säästa ja parandada. Programmi raames valmistatud materjalid on tasuta